nõ ipo iure ꝗ actiõe nego.ges. vel actio ne mandati si mulier mandauerit. Sed si sunt volũtarie ꝓmittiť abrasio sine le sione pristini status.

Sed et si quis Parẽtes socij et do natoẽs ñ ꝓcẽiũť nisi ĩ ꝗtũ facẽ pũt ꝗ d.

¶ Notãdũ ꝓmo.ꝙ si ꝗs cõueniat ꝓntẽ suũ nõ ꝓt plus cõsecq ꝗ tal' parens facẽ ꝓt. Et rõ ẽ.qr filiꝰ teneť ꝓntẽ suũ nutri re.vt l.alimẽta.ĩ fi. ff.d libe.agnos. Et qñcũꝗ aliꝗs ñ ꝓt aliũ ĩ solidũ ꝓcẽiẽ tũc eẽ ille ñ tẽť cedẽ boĩs.nec dz detrudi ĩ carcerẽ.nec debẽť vsure cẽtesie pꝰ qori mestre.vt in l.in cõdemnatiõe.ff. de re gu.iuris. Et filiꝰ nõ ꝓt cõuenire ꝓntez nisi in ꝗtũ facere ꝓt.sic etiã parẽs non ꝓt cõuenire filiũ.qr in isto iure est reci ꝓcatõ.vt ff.qd ꝗsꝗ iuris.l.i. Nã ꝓntes etiã teneně nutrire filios suos.vt ff.de libe.agnos.l si ꝗs a liberis.

¶ No.ij.ꝙ sociꝰ nõ ꝓt ꝓcẽire sociũ nisi ĩ ꝗtũ facẽ ꝓt. Et ꝗ ẽ ꝓꝓ fraternitatẽ q̃ ẽ in societate. ꝓpter quã incõueniẽs esset ꝙ vnꝰ egeret ⁊ aliꝰ locuples esset. vt l. verũ.in pri.ff.ꝓ socio. Si tũ ꝗs negat societatẽ nõ dz locũ istud ꝓuilegiũ. qa negans cãm bñficij videť negare bñfi/ ciũ ipsũ.vt ff.ꝓ so.l.si vnꝰ ⁊ fi. Et ꝗ ve/ rũ est si negat vsꝗ pꝰ li.cõtestatã. Naz antea penitere ꝓt.vt ff.de noxal.l.elcio ⁊ neꝗ. Si etiã negaret solũ in genere dicendo Nego narrata.nõ nocerz sibi. qr istd ĩtelligiť qñ negat ĩ specie.vt no. ꝓ bar.in l.si dubiteť ⁊ si ita demũ.ff.de fi

¶ Notãdũ.iij.ꝙ donator Cdciusso. dz ãplꝰ ꝓuilegiũ.qr deduciť es alienuz Nã ꝓpter libertatẽ suã pinguius ei ꝓ/ uideť.vt ff.de re iudi.l.ne ex lib̃alitate.

¶ Notãdũ finaliť.ꝙ etiã istd locũ dz ĩ dño feudi et ĩ vasallo.vt ĩ c.i. in auctẽ. de naťa feu.colla.x. Dz etiã locũ in pa trino ⁊ filiolo.qr ꝗs dz diligere eũ q̃ le uauit ipz ex fonte sicut prẽm.vt.xxx.q. iij.c.ita diligẽ. Dz etiã locũ ĩ prõno vt in g.in c.pic mentis.xvi.q.vi. Similiť locũ hz ĩ ꝓlato respcũ subditi sui q̃ ẽ tꝗ miles dei.vt in l.miles.ff. de re iudica. Sic etiã locũ hz in pastore q̃ ad suũ sb ditũ Ita etiã in doctore q̃ ad scholarẽ. vt no.ĩ l.medicos.C.de ꝓfes.et me.l.x.

Compensationez Cõ pensatio opponi ꝓt actori et sic minueť actõ nisi in q̃busdã casib̃. ꝗ di.

☞ Notãdũ ꝓmo.ꝙ hodie ista cõpẽsa tio locũ hz tã in cõtractib̃ bo.fidei ꝗ stricti iurl.vt dictũ ẽ.s.e.ĩ ⁊ In bo.fidei.

¶ Notandũ scdo ꝙ dz hic plerũꝗ qr ĩ actione depositi nõ opponiť cõpensatõ vt etiam ibi dictum est.

Cum eo Le dens boĩs ñ ꝓt po stea a creditorib̃ cõueni ri nisi ĩ ꝗtũ facere ꝓt.hoc d.

☞ Notandũ ꝓmo.ꝙ cessio bonoꝝ in uenta ẽ ne ꝗs detrudať in carcerẽ ñ tũ liberať ꝓ ꝗ a debito.qr si postea ꝓcẽiat ad pĩguiorẽ fortunaz teneť satisfacẽ in ꝗtũ ꝓt deducto eo vt.s. hẽat vñ vivat l.ꝓma C.q̃ bo. cede. pñt Et reqriť ꝙ ip se ꝓkiteať debitũ ⁊ ꝓt retinẽ vilẽ vestẽ vt l.pe.ff.de ces.bo. Qui ergo spoliatꝰ ẽ boĩs suis ꝓ guerras aut ꝓ alia diffor/ tunia nõ ꝓt cõueniri nisi in ꝗtũ facere ꝓt qr plus ẽ aliquẽ spoliare necessitate ꝗ volũtate .vt vult hic Jo.fa.

¶ Notandum scdo.ꝙ ꝗs nõ ꝓt renun ciare isti priuilegio vt in auctẽ.immo. C.de ac.⁊ obli.qr ꝗ eẽt ꝗ bonos moẽs Et ideo statutuz.ꝙ excõicatꝰ nõ dz ab solui etiaz si cedat bonis nõ valet. qr ẽ ꝗ ꝓstitutõez pape.vt ĩ c.odardus. d solu.extra.

Qd cum eo qui m a Cõtinuať iste ti.fm g. Sup̃ dcm̃ ẽ q̃ li ter ꝓcẽimur ex ꝗctib̃ ꝓ nosmetipos fa ctis.pñr dõm ẽ q̃liť ꝓcẽnimur ex ꝓtra ctib̃ factis ꝓ eos q̃ in ꝓtãte nostra sũt.

Quia Quia dcm̃ ẽ de actõe q̃ dať ĩ peculio filioꝝ aut fnoꝝ J deo de illa actõe ⁊ de alijs ꝓpetẽtib̃ ꝗ

ãntes ⁊ dños ex ꝯctu filioꝝ ⁊ ſuoꝝ ñ dõm ẽ. Et vt vitet ſupfluitas ſatis eſt dicẽ de actionib⁹ cõpetẽtib⁹ ꝯ dños ex ꝯctu ſeruoruꝫ. ꝙ ex illis intelliguntur actiões cõpetẽtes ꝯ parẽtes ex ꝯctu filioꝝ Aliq̃ tñ dĩe int̃ eas p⁹ ea dicẽt. h̃ d.

☞ Notãdũ pmo ꝙ ſupfluitas in iure ẽ vitãda vt. h̃ et. l. i. §. qb⁹. C. d nouo Codice cõficiendo et hoc valde facit ꝯ illos q̃ i ſuis ſcriptis et relationib⁹ multiplicant ꝟba.

¶ Notãdũ ſcdo ꝙ ſilitudo p̃t eẽ int̃ illa q̃ in q̃busdã ꝯueniũt q̃uis etiã in aliquib⁹ differãt. ꝓ quo fa. c. nõ p̃t ex̃ de p̃ben. li. vt. ⁊ ꝓcedendũ eſt a ſilib⁹ ad ſilia vt h̃ et in. l. nõ p̃nt. ff. de legibus.

Si igitur Ex ꝯctu facto ꝑ ſuũ iuſſu dñi tenet dñs inſolidũ. hoc dicit.

☞ Notãdum pmo ꝙ iſta actio vocat qd iuſſu. naꝫ ex negocijs factis ꝑ filios aut ſeruos quib⁹ parentes aut dñi p̃nt cõueniri oriunt ſex actiões ſcꝫ qd iuſſu exercitoria iſtitoria tributoria de peculio ⁊ de i rẽ ꝟſo. ⁊ ſunt iſte actiões p̃torie et ꝑpetue vt. l. macedoniani. C. ad macedo. q̃uis actiões p̃torie cõiter ſũt ãnales vt. j. de ꝑpe. et tpa. actio. ꝑ totũ.

¶ Notandũ ſcdo ꝙ ad hoc ꝙ dñs teneat ex ꝯctu ſerui reqrit ipi⁹ iuſſus. Qui q̃dẽ iuſſus p̃t fieri ſeruo vel etiã ipi cõtrahẽti vt ff. qd iuſſu. l. i. §. ij. Et ſatl. ẽ ꝙ hmõi iuſſus fiat ꝟbo vel nũcio vl' epl'a aut ſola ſubſcriptiõe. aut aliq̃ alio mõ q̃ poſſit apparere volũtas dñi iubẽtis vt ff. qd iuſſu. l. i. §. iuſſum. Et differũt iuſſ⁹ et mãdatũ ꝙ iuſſ⁹ iportat neccitatẽ Mãdatũ ãt volũtatẽ p̃ſuppoĩt vt ĩ d. §. iuſſ.

Eadẽ ratione Actio exercitoria dat ꝯ eũ q̃ fecit ſeruum ſuũ mgr̃m nauis ex ꝯctu facto ꝑ ſeruuꝫ in his q̃ ꝑtinent ad ipaꝫ nauẽ. Sꝫ actio inſtitoria ẽ que datur ꝯ eũ q̃ p̃fecit ſeruũ ſuũ taberne. aut alteri negociationi ex ꝯctu facto ꝑ ſuũ d his q̃ ꝑtinẽt ad tabernã vel hmõi negociationẽ. Et dant etiã iſte actiões cõtra illũ q̃ p̃poſuit liberꝫ hoiez aut ſeruũ alienũ naui vel taberne vel negociationi ꝓpt identitatẽ rationis. hoc. d.

☞ Notanduꝫ pmo ꝙ actio exercitoria dat in heredẽ et ꝯ heredẽ vt. l. ſi tñ. §. fi. ff. de exercito. actio. Idẽ ẽ de inſtitoria vt. l. nouiſſie. ff. d iſtito. actio. Idẽ etiã ẽ d actiõe d in rẽ ꝟſo vt ff. qñ actio de peculi. anna. eſt. l. queſitũ.

¶ Notandũ ſcdo ꝙ iſta actio exercitoria dat ꝯ exercitorẽ qñ q̃s ꝯxit cũ p̃poſito nauis in vtilitatẽ ipi⁹ nauis. Si enĩ ex alia cã q̃s cũ eo cõtraxit nõ dat exercitoria vt. l. i. §. nõ ãt. ff. d exercito. actio. Et dicit q̃s cõtrahere in vtilitatẽ nauis ſi fecit expẽſas ꝓ emptione vel proreꝑatiõe nauis vel fecit ſumptus ꝓ illis q̃ neceſſarij ſunt in naui vt. l. i. §. magiſtrũ. ff. de exercito. actio. Et non opꝫ creditorẽ ꝓbare rem ꝟſam eſſe in vtilitatẽ nauis. ſꝫ ſatis ẽ ꝙ ad vtilitatẽ nauis expẽdit. Secus eſt in economo aut ꝓcuratoẽ eccleſie ꝙ ſi aliquis expendit ꝓ eccleſia neceſſe eſt eũ ꝓbare rẽ ꝟſam eſſe in vtilitatem eccleſie vt in auctenti. de aliena. et emphiteo. §. hoc ius porrectũ. Tenet igit exercitor ꝓ mgr̃o nauis de his q̃ facta ſunt gr̃a nauis. Sed ꝓ alijs nautis nõ tenet niſi ꝓ delictis eoꝝ vt ff. de exercito. l. i. §. mgr̃m.

¶ Notãdũ ꝫ⁹. ꝙ exercitor dĩ ille ad quẽ q̃tidian⁹ queſt⁹ nauis ꝑtinet Ille ꝟo q̃ naui p̃ponit ſiue ſit ſeru⁹ ſiue fili⁹ ſiue alius q̃libꝫ hõ vocat mgr̃ nauis vel p̃poſit⁹. Sꝫ inſtitor dĩ ille q̃ p̃ponit taberne vel alteri negociatiõi. Ex q̃ patꝫ ꝙ actiões diuerſimode ſumũt noĩa ſua. nã exercitoria noĩat a p̃ponente. Inſtitoria noĩat a p̃poſito Sic etiã noĩat actio a contrahente vt ex empto vel ex vendito. noĩatur etiam quãdoqꝫ ab inuentore vt publiciana a publicio. aquiliana ab aquilio.

¶ Notandum quarto ꝙ inſtitor differt a procuratore. quia inſtitor p̃ponit vni

uersali negociationi vt.l.quicũq;.ff. de instito.actio. Et etiã preponitur negociationi questuarie. qui aũt preponitur ad recipiendum fructus dicitur villicꝰ seu procurator vt.l.si cũ villico.ff.de instito.actione.

¶ Notandum finaliter ꝙ quandocũq; est eadem equitas tũc etiã debet eẽ idẽ ius vt hic.et ff.ad legẽ aquili.l.illud

Introduxit. Sũmatur sic. Actio tributoria est que datur vt inter dñm et creditores serui diuidatur quod est in peculio serui ex contractu ipius serui facto in mercibus peculiaribus. vel quod ex eis receptũ est pro rata portiõe qñ ſuꝰ sciẽte dño in peculio negociatꝰ est. ꝟ d.

☞ Notandũ ꝑmo ꝙ ad actionẽ tributoriam primo requirit ꝙ negociatio facta sit in re peculiari vt hic et.l.i.§.licet.ff.de tributo.actio. Nam si fieret negociatio in re dominica daret actio institoria vt s̃ eo.§.institoria. Dicit autez peculium quod separatũ est a ratione domini vel patris q̃uis peculium pluribus modis dicitur vt notatur circa rubricam ff.de pecu. Secundo requiritur ꝙ ista negociatio facta sit sciente domino. Nã si domino ignorãte facta eẽt daretur actio de peculio vel de in rem verso vt.j.e.§.preterea. Differt ãt actio tributoria ab actiõe de peculio/ quia in actione de peculio deducitur id qd debetur domino/ et etiam illis qui in sua ptãte sunt. Sed in actiõe tributoria fit distributio pro rata inter dñm et creditores vt ff.de tributo.l.i.in ꝑncipio. 3ª requiritur ꝙ negocians sit in ptãte ipiꝰ dñi vere vel p̃sumptiue. Et ideo ex cõtractu serui vsufructuarij dat actio tributoria vel serui alieni bona fide possessi, vt.l.i.§.ptãte.ff. de tribu.actio.

¶ Notanduz scdo ꝙ dicit hic in tex.si minus tributũ sit. Et hoc etiã verꝫ ẽ si nihil tributũ sit vt ff. de tribu.l.illud.§. si cuius dolo. fa.l. minus.ff. de ꝟboꝝ si/gnifica. Ex quo ptz ꝙ si aliquis ꝓmisit mihi vẽdere aliquã rẽ duobus florenis minus q̃ alius emeret. ille tenetur mihi talem rem minus vendere q̃ valeat q̃uis nullus velit eaz emere. Et ꝑ oppositum etiã idem est quando aliquid dicitur plus fieri. Et ideo q̃ totalit soluit, indebitũ dicit plus soluere q̃ debz de quo ꝑ bar. in.l.i.§.hec verba.ff. si cui plus q̃ ꝑ legẽ falci.

Preterea. Ex contractu serui facto sine volũtate dñi si id qd venit ex cõtractu ꝟsum sit in rem dñi.tenet dñs actiõe de in rem ꝟso. Si ãt nõ sit cõuersum in rẽ dñi.tenet dñs actione de peculio ad tãtũ q̃ntum est in peculio. Si ꝟo ꝑtim versuz ẽ in rẽ dñi et ꝑtim nõ tũc ꝓ ꝑte versa tenet actiõe de in rem ꝟso. ⁊ ꝓ alia ꝑte de peculio. hoc dicit.

☞ Notandũ ꝑmo ꝙ hoc dicit eẽ versum in rẽ dñi qd impẽsuz ẽ ad suã necessitatẽ vel vtilitatẽ vt ꝟ in exẽplis positis in tex. concor.l.iij.§.in rem.ff. de in rem ꝟso.sed si aliqd ĩpensũ sit ad voluptatẽ ipiꝰ dñi nõ dat actio de in rẽ ꝟso.ꝫ ꝑmittit abrasio sine lesione statꝰ ipiꝰ rei.

¶ Notãdũ scdo ꝙ actio de peculio et actio de in rẽ ꝟso sunt vna actio ꝓ tãto ꝙ ꝓponunt in vna instãtia hñt tñ diuersas q̃litates et diuersas formas.et hoc ẽ qd dicit ꝟ in tex.ꝙ hñt diuersas cõdẽnatiões. Nã ꝑ actionẽ de in rẽ ꝟso condẽnat dñs insolidũ soluere qd in rẽ eiꝰ ꝟsum ẽ.ꝫ ꝑ actionẽ de peculio nõ ꝯdẽnat nisi q̃tenꝰ ẽ in peculio. ꝓ q̃.fa.l.si ꝓ p̃re.§.in rẽ.ff.de peculio. Et ita etiã dz ꝟ intelligi.glo.magna sup ꝟbo.debes.

¶ Notãdũ 3ª.ꝙ pro ꝑte põt dari actio de in rem verso.et ꝓ ꝑte actio de peculio.vt hic clare ptz ex textu.

Cũ ãt. Hoc intelligit eẽ peculiũ qd remanet deducto eo qd seruus tenet dño suo et eis q̃ in ptãte dñi sunt.excepto eo qd seruus ordinarius tenetur vicario. hoc dicit.

Qd cū eo qui alie. ptāte ē nego. gest. eē di.

☞ Notandum primo q quādo agit actione de peculio tūc deducitur q̄cq̄d seruus tenet dño vel illis qui in ptāte sua sunt. Et ratio est q dñs fingit conuenisse cū seruo q ipe debet alijs creditoribus p̄ferri vt. l. sed si damna. ¶ peculium ff. de peculio.

¶ Notandū scdo q si seruus ordinariē tenetur aliquid seruo vicario hoc non deducit ex peculio/ quia hoc fieret frustra. maneret enī in peculio ordinariū. ⁊ hoc est qd vult iste tex. in fine.

☞ Opponit Et videt q iste tex. p̄sup ponit falsum quia inter seruum et dñm non potest esse obligatio p. l. quod attinet ff. de regulis iur. ¶ Solutio ¶ Verum est q inter seruum et dominū non potest esse obligatio naturalis et ciuilis sed bene potest esse obligatio naturalis tantū quia inspecto iure naturali seru⁹ potest se domino suo obligare/ et eō dominus illi.

Ceterum Sūmatur sic. Actio quod iussu ⁊ actio exercitoria et institoria cōcurrūt cū actione de peculio et de in rem verso. Utilius tamen est primis actiōibus agere q̄ scdis/ quia in actione de peculio et de in rem verso est maior difficultas probandi. hoc dicit.

☞ Notandum pmo q in isto tex. solvitur quoddam dubium. Nam dictum est ē eo ¶ preterea/ q quando seruus cōtrahit ignorante domino tūc dat actio de peculio ⁊ de in rem vso. Et ideo aliquis dubitare posset an ne iste actiones etiam dentur ex contractu serui facto sciente domino. Et respōdetur hic q sic et ita iste actiones concurrunt/ de quibus loquitur hic textus. Exponit igitur ceterū. id est sed:

¶ Notandū scdo q quando competūt plura remedia imparia tunc stultus est qui eligit difficilius et dimittit facilius Nam facilior via semp est eligenda ad quod iste textus solet allegari. ¶ primus in aucten. quibus modis natura. efficiunt sui. colla. vij.

¶ Notandum trrtio q ideo in actione de peculio et de in rem verso est maior difficultas probandi q̄ in alijs de quibus hic. quia in actione de in rem verso opz probare id quod receptū est versum esse in rem domini. Et in actiōe de peculio opz probare duo. scz seruuz habere peculium. et q hoc peculiū sit tm̄ vt inde actori satisfieri possit/ sed in alijs actio. nō sic. Nam in actione quod iussu sufficit probare q seruus recepit pecuniam iussu domini. Et in exercitoria et institoria sufficit probare q seru⁹ recepit pecuniā in causam illius cui p̄positus est.

Is quoqz Sūmat sic. Actio tributoria pōt cōcurrere cū actione de peculio et de in rem verso. Et interdū vtilius est agere tributoria quia in ea nō deducit qd domino debetur. et interdum vtilius est agere de peculio quia ibi habetur consideratio ad totū peculiū. Sed in tributoria solū habetur respectus ad mercē peculiarem. hoc dicit.

☞ Notandum primo q quandocūq̄z competunt plura remedia seu actiones plures ad aliquid consequendū eligendū est illud quod vtilius est. Est autez vtilius p quod plus consequi pōt vt. l cum aliquando et ibi glo. ff. de tributo. actio.

¶ Notandum scdo q hic tangunt due differentie inter actionem tributoriam et actionem de peculio. Nam in actiōe tributoria solum consideratur quod est in merce peculiari/ sed in actione de peculio agitur ad totum peculium Secūda differentia est quia in actione de peculio deducitur quicquid domino debetur. et illis qui sunt in ptāte sua. Sz in actione tributoria dominus recipit ptē suā sicut alij creditores.

¶ Notandū tertio ꝙ qñcunqꝫ cōpetūt plures actiones tūc actor p̄t vnā eligē q̄ videt̄ sibi vtilior esse ff. de tributo. actio. l. qd̄ in hēdez. §. eligere. Sꝫ vna electa nō p̄t ad aliā redire. nisi esset deceptus vt ff. qd̄ cū eo. l. sed et si. §. fi.

¶ Notādū q̄rto ꝙ q̄uis noīa actionū nō sunt exprimenda in libello vt c. dilecti. extra de iudi. cognoscitur tñ natura actionis ex libello ꝑ narrationē et per modū cōcludendi vt notat bar. in. l. certi cōdictio ff. si certū petat̄.

Que diximus. Que dicta sunt de suo etiā intelligunt̄ de liberis. Verūtamē serui nō hñt p̄uilegiū senatuscōsulti macedoniani sicut liberi. Quo quidē senatuscōsulto cōstitutū est vt mutuās liberis nō habeat actionē cōtra ip̄os liberos. nec cōtra parentes. hoc di. Et ptꝫ intellectus textus.

☞ Notandū p̄mo ꝙ inter seruos et liberos ē cōuenientia et dr̄a. Nā conueniūt in hoc ꝙ vtriqꝫ sunt in ptāte ꝓut hic loquimur de eis et vtriqꝫ obligant eos in quoꝝ ptāte sunt vt dent̄ ꝯ eos actiōes. de q̄bus in hoc titulo dictū est. Sꝫ differūt p̄mo/ ꝙ filijs dat̄ exceptio macedoniana. sed seruis nō vt hic. Secūdo ꝙ filius p̄t esse in iudicio cū consensu p̄ris. sed seruꝰ nō etiā cū consensu dñi vt ff. de pecu. l. iij. §. si seruus. Tertio quia filiꝰ fideiubendo obligat patrē de peculio. sꝫ seruꝰ nō obligat dñm vt. ff de fideiusso. l. seruꝰ inscio Quarto quia seruꝰ p̄t dari ꝓ noxa. filius non vt. j. de noxa. §. sꝫ veteres. Quīto ꝙ filiꝰ pꝰ emācipationē tenet̄ d̄ añ gestis vt. l. cū actū ff. de nego. gestis. Sꝫ seruꝰ pꝰ manumissionē nō vt. l. ij. ff. qd̄ cū eo. Sexto quia filius p̄t obligari naturalit̄ et ciuilit̄ ꝓpter quā obligationē p̄t detrudi in carcerem vt. l. q̄ filiū. C. qui bo. cedē p̄nt. Sꝫ seruꝰ solū p̄t obligari naturalit̄ vt l. qd̄ attinet ff. de regu. iuri. Septīo ꝙ filius p̄t habere peculiū castreñ vel quasi aduenticiū vel profecticiū. sꝫ seruus solū ꝓfecticiū. Octauo ꝙ filius p̄t habere heredē sed seruꝰ nō vt in aucten. de heredita. q̄ ab intesta. §. i. colla. ix. Nono ꝙ filius p̄t esse tutor vt. l. si filio. ff. de tutelis. sꝫ seruus nō vt s̄ qui tuto. dari p̄nt in principio. Decimo ꝙ filij p̄nt facere testm̄ saltē ad pias causas vt notatur ꝑ bar. in. l. i. C. de sacrosanc. eccle. sed seruus nō. Vltimo ꝙ filius p̄t donare causa mortis/ sed seruꝰ nō vt ff. de donatio. l. tam his. §. filius.

¶ Notandū scd̄o ꝙ qñ liberis existentibus in ptāte mutuat̄ pecunia vel alia res in fraudē senatuscōsulti macedoniani tūc nō dat̄ creditori actio neqꝫ cōtra filiū/ etiā postq̄ fit sui iuris/ nec ꝯ p̄rez vt h̄ dicit̄ in tex. et fa. l. filiꝰ. §. is aūt ff. ad macedonia.

☞ Oppōit̄ Et videt̄ ꝙ īmo dat̄ actio ꝯ filiū ei q̄ sibi mutuauit pecuniā ꝑ. l. fi. et ꝑ. l. i. C. ad macedo. ¶ Soꝰ. ¶ Regulariter nō dat̄ actio In q̄busdā tñ casibꝰ cessat p̄uilegiū macedonianū/ ⁊ actio datur p̄mo Si talis filiꝰ sit miles vel habeat peculiū castreñ. vel q̄si castrense. ⁊ hoc vult lex fina. in opposi. allegata. Secūdo si dicat se p̄remfamilias vt. l. i. ī oppositu allegata. Tertio si videbat̄ esse p̄familias vt ꝙ fuit p̄positus vectigalibus vel publicanis vt ff. ad macedo. l. si q̄s p̄rez. Quarto si fuit scholaris ī studio de licētia p̄ris sui vt ff. ad macedo. l. simul. §. quod dicitur. Quīto si incepit soluere debitum vt ff. ad macedonianū l. sꝫ Julianus. §. penulti. Sexto si illud quod recepit sit versum in rem patris vt ff. ad macedonia. l. sꝫ Julianus. §. si filius. Septimo si ab initio non sit conuersum in rem patris postea tamen cōuersum est ff. ad macedonianū. l. sꝫ Julianus. §. sed si ab initio. Octauo si pater fuit presens et non contradixit. eadem l. sed Julianus. §. quanq̄. Nono si pater ratum habeat. C. ad macedonia. l. fina.

Decimo si filius factus paterfamilias agnouit debitū vt. C. ad macedo. l. xeno doxis. In alijs āt casibus locū habet se natusco͂sultū macedonianū vt hic dicit̄ in textu. fa. l. filius. §. is āt ff. ad macedo.

¶ In summa. Sūmat̄ sic. Actiōe quod iussu et actione de in rem verso. Similiter exercitoria et institoria agitur contra p̄rem vel dn̄m directe. hoc dicit.

☞ Notandum ꝙ ista sunt noīa adiectionū ip̄ius actionis seu qualitatum. ⁊ proprie nō sunt actiones vt ff. de nego. gestis. l. mandasti. Et ita etiā recipiunt naturam illarum actionū quibus adijciuntur vt scz bonefidei vel stricti iuris ¶ Nā si quod iussu vel de in rem verso vel exercitoria vel etiā institoria adijciatur actioni bonefidei tunc et ip̄a ē bonefidei. Et si adijciatur actiōi stricti iuris dicit̄ ista qualitas vel adiectio etiaz stricti iuris. Si enī essent noīa actionū tūc eēnt stricti iuris. ꝙ nō noīantur in §. actionū āt s̄ titulo de actionibus.

De noxalibus actionibus.

¶ Continuatur sic. Dictum est sup̄ q̄liter cōuenimur ex contractibus eorum qui sunt in nostra ptāte. consequent̄ dicendū est q̄liter cōuenimur ex delictis eorū.

Ex maleficijs. Sūmat̄ sic. ¶ Ex maleficijs seruoꝝ agit̄ cōtra dominos noxalit̄. et ī actiōe noxali p̄t dn̄s estīationez dāni soluē vel seruū ꝓ noxa dare. Quo casu trāsfert̄ dn̄iuz serui in eū q̄ dānū passus est. et si seru⁹ dānū soluerit tenet̄ ip̄e dānū passus seruuz manumittere. hoc dicit.

☞ Notandū p̄mo ꝙ sicut dn̄s tenet̄ ex maleficio serui. ita etiā ex q̄si maleficio vt ff. nau. caupo. stabu. l. fi. §. suoꝝ Et quod dicit̄ hic de seruo etiā p̄t intelligi de monacho vt notat̄ ꝑ Inno. in c. cū olī. ex̄ de p̄uile. Pōt āt monach⁹ criminalit̄ cōueniri et puniri. et tenet̄ eū abbas defendere vt aucten. causa. C. de ep̄is et clericl. Nō āt p̄t monach⁹ cōueniri vt aliquid soluat/ ꝙ nō hz ꝓprium vt in c. nō dicatis xij. q. i. īmo si repiatur apud eū ꝓpriū post mortē sepeliend⁹ ē ex̄ monasteriū vt in c. cū ad monasteriū extra de statu monachoꝝ.

¶ Notādū scd̄o ꝙ dn̄s p̄t seruū ꝓ noxia dare q̄uis sit obligat⁹ ad estīatiōez dāni et hoc p̄t vsqz ad sn̄iaz vt ff. de reiudi. l. miles. §. decē. ⁊ ita ē hic casus vbi aliud ꝓ alio soluit̄ etiā inuito creditore

¶ Notādū 3⁹. ꝙ qn̄ dānuz passus recipit seruū ꝓ noxia/ tūc si seru⁹ soluat dānū tenet̄ eū manumittere velit nolit. simile est in. l. ij. C. de patri. qui filios distraxerūt vbi p̄r cogit̄ filiū emācipare.

☞ Opponit̄ p̄mo Et videt̄ ꝙ dn̄s nō p̄t seruū ꝓ noxia dare ꝑ. l. ij. ff. de noxa: So⁹ ¶ Illa lex loquit̄ qn̄ delictū factū est sciente dn̄o et potēte ꝓhibere et nō fecit. Nā tūc opz eū soluere dānū ⁊ nō liberat̄ dando seruuz Iste āt tex. loquitur qn̄ seru⁹ fecit delictū nesciente dn̄o vel sciēte et nō potente ꝓhibere.

¶ Opponit̄ scd̄o Et videt̄ adhuc ꝙ seruus nō p̄t dari ꝓ noxia ꝑ. l. i. §. si seruus ff. de his q̄ deiece. vel effude. ¶ Solu⁹ Illa lex loquit̄ qn̄ agit̄ criminalit̄ ꝓ delicto serui. Nā in criminib⁹ maxīe publicis nō liberat̄ dn̄s dādo seruū ꝓ noxa. sed seru⁹ corꝑaliter punit̄ vt. C. de noxali. l. penulti.

Sūt āt. Oēs actiōes noxales ā sunt de lege xij. tabulaꝝ aut de edicto p̄toris. hoc dicit.

☞ Opponit̄ Et videt̄ ꝙ nō bn̄ dicit̄ in tex. ꝙ actio furti est ex lege xij. tabulaꝝ/ ꝙ est ex edicto p̄toris ꝑ. §. i. j. de ꝑpe. et tꝑa. actio. ¶ Solutio ¶ Ille §. loquitur de furto manifesto. ꝫ iste tex. loquit̄ de furto nō manifesto.